

**Activități creative pentru integrarea copiilor cu CES
în cadrul orelor de Limba și literatura română
– exemple de bune practici –**

Activitățile creative stimulează implicarea afectivă, participarea activă și dezvoltarea comunicării, indiferent de abilitățile cognitive sau motrice ale elevilor. Prin metode alternative de predare și evaluare, cadrele didactice pot adapta conținuturile pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

Beneficiile activităților creative pentru copiii cu CES includ:

- îmbunătățirea exprimării emoțiilor și a ideilor;
- creșterea stimei de sine;
- dezvoltarea abilităților sociale prin lucrul în echipă;
- reducerea anxietății legate de performanță școlară;
- promovarea incluziunii prin recunoașterea valorii contribuției individuale.

În cadrul disciplinei **Limba și literatura română**, copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) pot fi integrați în mod eficient prin activități care îmbină învățarea cu jocul, creativitatea și expresia personală. Aceste activități nu doar că facilitează înțelegerea conținuturilor literare, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților de comunicare, gândire critică și emoțională, esențiale pentru integrarea acestora în colectivul clasei.

Exemple de activități creative

a) Povestiri ilustrate și desene pe teme literare

O activitate interactivă ar putea fi **crearea unor povestiri ilustrate**. Elevii pot alege o poveste dintr-un text literar (de exemplu, o poveste din „Micul prinț” sau „Amintiri din copilărie”) și pot crea ilustrații pentru momentele cheie din povestea respectivă.

Cum ajută copiii cu CES?

Le permite să exprime vizual înțelegerea textului. Poate fi realizată cu ajutorul materialelor tactile pentru cei care au dificultăți de percepție vizuală (de exemplu, folosind texturi diferite). Le dă ocazia să își exprime creativitatea fără presiunea de a redacta un text lung sau complex.

b) Crearea unui jurnal al personajului

O altă activitate ar putea fi **crearea unui jurnal al unui personaj dintr-o poveste**, în care elevii scriu sau desenează gândurile, trăirile și experiențele personajului.

Cum ajută copiii cu CES?

Le permite să se pună în locul unui personaj, dezvoltându-le empatia și înțelegerea din diverse perspective. Este o activitate care poate fi adaptată în funcție de capacitățile lor de exprimare (de exemplu, unii elevi pot înlocui scrisul cu desene sau picturi).

c) Dramă și teatru de păpuși

Teatrul de păpuși sau **scenetele** sunt activități excelente pentru a învăța copii cu CES să se exprime și să înțeleagă o poveste literară. Copiii pot crea păpuși din diverse materiale (papier mâché, lut, materiale textile) și pot interpreta personaje dintr-o poveste sau un basm clasic.

Cum ajută copiii cu CES?

Îmbunătățește abilități de comunicare verbală și non-verbală. Îi ajută să înțeleagă relațiile dintre personaje și să dezvolte gândirea critică legată de comportamentele acestora.

Îmbunătățește încrederea în sine și permite exprimarea creativă prin jocul de rol.

d) Scrierea unei povestiri colective

Elevii pot lucra împreună pentru a crea o **poveste colectivă**. Fiecare copil poate adăuga câteva propoziții sau un paragraf la o poveste comună, fiind ghidați de temele din literatura studiată. Acestea pot fi teme din basme, povestiri sau mituri.

Cum ajută copiii cu CES?

Le stimulează cooperarea și gândirea creativă.

Îi ajută să înțeleagă structura unui text narativ și să participe activ la realizarea unei lucrări comune. Fiecare copil are oportunitatea de a contribui, fără a fi nevoie să scrie un text complet de unul singur.

e) Crearea unui „album literar”

Elevii pot crea un **album literar** cu imagini, citate și descrieri din textele studiate. De exemplu, pentru o poveste despre animale sau natură, copiii pot ilustra scenele favorite și pot scrie un mic text explicativ sau comentariu la fiecare ilustrație.

Cum ajută copiii cu CES?

Activitatea le oferă o modalitate de a învăța prin combinarea artei vizuale și a limbajului scris. Permite adaptarea activității în funcție de abilitățile elevilor: unii pot contribui doar prin desene, alții pot adăuga texte mai complexe.

Îmbunătățește înțelegerea unui text literar prin asocierea imaginilor cu idei și cuvinte.

f) Crearea de „hărți ale poveștilor”

Elevii pot realiza **hărți vizuale** ale poveștilor, în care reprezintă diferite momente cheie ale acțiunii cu ajutorul simbolurilor sau desenelor. De exemplu, pentru „Scufița roșie”, elevii pot crea o hartă a călătoriei fetei prin pădure, adăugând simboluri pentru diferitele evenimente (casa bunicii, lupul, pădurea).

Cum ajută copiii cu CES?

Le ajută să înțeleagă mai clar secvențele narrative și relațiile cauză-efect dintre evenimente.

Este o activitate vizuală care poate fi personalizată pentru a se potrivi cu nivelul lor de înțelegere.

Încurajează gândirea logică și organizarea informațiilor într-o formă clară și accesibilă.

g) Adaptarea unui text literar într-o poveste personalizată

Elevii pot adapta un text literar (un basm sau o poveste) pentru a-l transforma într-o poveste personală, de exemplu, schimbând personajele sau locațiile în funcție de experiențele lor. Acest exercițiu le permite să înțeleagă structura narativă și să învețe să-și exprime gândurile într-un mod creativ.

Cum ajută copiii cu CES?

Le oferă libertatea de a se exprima și de a crea o poveste care reflectă propriile lor experiențe.

Aceasta activitate poate fi adaptată în funcție de abilitățile elevilor, aceștia având opțiunea de a se exprima prin desene, cuvinte simple sau propoziții scurte.

Dezvoltă imaginația și abilitățile de gândire critică, ajutându-i să înțeleagă mai bine narațiunile literare.

Beneficiile activităților creative pentru copiii cu CES

Îmbunătățirea abilităților de comunicare: Activitățile creative încurajează elevii să își exprime gândurile și emoțiile în moduri non-verbale și verbale, îmbunătățindu-le abilitățile de comunicare.

Stimularea imaginației și a gândirii critice: Aceste activități îi ajută pe elevi să se gândească dincolo de textele literare și să aplice concepte creative în învățare.

Creșterea stimei de sine: Succesul în realizarea unui proiect creativ ajută la dezvoltarea încrederii în propriile abilități, indiferent de stilul de învățare.

Facilitarea integrării sociale: Activitățile de grup permit elevilor să colaboreze, să împărtășească idei și să învețe unul de la altul.

Prin integrarea acestor activități creative în cadrul lecțiilor de Limba și literatura română, copiii cu cerințe educaționale speciale nu doar că învață despre literatură, dar se și dezvoltă pe plan personal, emoțional și social, învățând să își exprime opiniile și sentimentele într-un mod liber și creativ.

Limba și literatura română devine un catalizator pentru incluziune atunci când este predată cu empatie, flexibilitate și imaginație. Prin activități creative, adaptate la nivelul și potențialul fiecărui copil, profesorii pot construi punți între diferențele de învățare, oferind tuturor elevilor șansa de a se simți parte din comunitatea clasei.